॥ શ્રીદ્વારકેશો જયતિ ॥
॥ શ્રીવાક્પતયે નમઃ ॥
॥ હરિદાસવર્ય શ્રીગિરિરાજ ગોવર્ધનાય નમઃ ॥

શ્રીગિરિરાજ ગુણગાન

સંકલન
પ્રા. રમેશભાઈ વિ. પરીખ

પ્રકાશક
શ્રી હરસાનીજી પબ્લિક ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટ
૩૨, શિવ સોસાયટી વિભાગ-૨,
બી. કે. સિનેમાની બાજુમાં, મહેસાણા - ૩૮૪૦૦૨
ફોન : (૦૨૭૬૨) ૨૪૨૩૫૩,
ફેક્સ : ૯૧-૨૭૬૨-૨૪૭૬૫૫

॥ શ્રીદ્વારકેશો જયતિ ॥
॥ શ્રીવાક્પતયે નમઃ ॥
॥ હરિદાસવર્ય શ્રીગિરિરાજ ગોવર્ધનાય નમઃ ॥

શ્રીગિરિરાજ ગુણગાન

સંકલન
પ્રા. રમેશભાઈ વિ. પરીખ

પ્રકાશક
શ્રી હરસાનીજી પબ્લિક ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટ
૩૨, શિવ સોસાયટી વિભાગ-૨,
બી. કે. સિનેમાની બાજુમાં, મહેસાણા - ૩૮૪૦૦૨
ફોન : (૦૨૭૬૨) ૨૪૨૩૫૩ ● ફેક્સ : ૯૧-૨૭૬૨-૨૪૭૬૫૫

Shri Giriraj Gungan
Complited by Prof. Rameshbhai V. Parikh

© શ્રીહરસાનીજી પબ્લિક ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટ, મહેસાણા.

પ્રથમ આવૃતિ : ઓક્ટોબર, ૧૯૯૮ ● દ્વિતીય આવૃત્તિ : ૨૦૦૭

: પ્રાપ્તિસ્થાન :
શ્રી વિજયભાઈ એમ. દેસાઈ
(ફકત રૂબરૂમાં - સાવરે ૧૧ થી ૫)
કેમી ઈક્વિપ, દેવકરણ મેન્શન, પહેલા માળે,
૭૯, પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ, મુંબઈ - ૪૦૦૦૦૨
ફોન : (ઓ) (૦૨૨) ૨૨૦૧૦૦૮૪, ૨૨૦૬૦૮૫૮
(ઘર) (૦૨૨) ૨૩૬૯૩૮૨૧, ફેક્સ : ૯૧-૨૨-૨૨૦૬૦૮૫૮

●

શ્રી હરસાનીજી પબ્લિક ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટ
(રૂબરૂમાં અને પોસ્ટથી)
૩૨, શિવ સોસાયટી વિભાગ-૨,
બી. કે. સિનેમાની બાજુમાં, મહેસાણા - ૩૮૪ ૦૦૨
ફોન : (૦૨૭૬૨) ૨૪૨૩૫૩, ૩૨૬૩૫૩
ફેક્સ : ૯૧-૨૭૬૨-૨૪૭૬૫૫

પુસ્તક પ્રકાશન સહાય : રૂા. ૫/-

મુદ્રક
પુષ્ટિ પ્રિન્ટ્સ
સી-૧/૬૩, જી.આઈ.ડી.સી., દેદિયાસણ, મહેસાણા. ફોન : ૨૨૪૨૦૪

શ્રીગિરિરાજધાર્યષ્ટકમ્

ગોપીજનવલ્લભ તરીકે શ્રીપ્રભુ :

ભક્તાભિલાષાચરિતાનુસારી
દુગ્ધાદિચૌર્યેણ યશોવિસારી ।
કુમારિતાનન્દિતઘોષનારી
મમ પ્રભુઃ શ્રીગિરિરાજધારી ॥૧॥

અર્થ:

નિજભક્તોની ઈચ્છાને અનુસરતાં ચરિત્રો કરનારા, બાળલીલામાં દૂધ વગેરેની ચોરી કરીને સ્વયશનો વિસ્તાર કરનારા, વ્રજવનિતાઓને આનંદ આપનારા શ્રીગિરિરાજધારી શ્રીકૃષ્ણ, એ જ મારા પ્રભુ છે. (૧)

અજ્ઞાનરૂપ અંધકારને હરનારા શ્રીપ્રભુ :

વ્રજાંગનાવૃન્દસદાવિહારી
અંગૈર્ગૃહાગારતમોપહારી ।
ક્રીડારસાવેશતમોભિસારી
મમ પ્રભુઃ શ્રીગિરિરાજધારી ॥૨॥

અર્થ:

વ્રજની સ્ત્રીઓનાં ટોળામાં સદા ફરનાર, શ્રીઅંગના તેજ વડે ઘરના આંગણાના અંધકારને દૂર કરનાર, રાસક્રીડાના રસના આવેશથી અજ્ઞાનને હરનારા શ્રીગિરિરાજધારી કૃષ્ણ, એ જ મારા પ્રભુ છે. (૨)

વેણુનાદ અને નૃત્ય કરનાર શ્રીપ્રભુ :

વેણુરવાનન્દિતપન્નગારી
રસાતલાનૃત્યપદપ્રચારી ।
ક્રીડન્ વયસ્યાકૃતિદૈત્યમારી
મમ પ્રભુઃ શ્રીગિરિરાજધારી ॥૩॥

અર્થ :

વેણુનાદથી મોરોને આનંદ પમાડનાર, રસાતલ સુધી નૃત્યપદનો પ્રચાર કરનાર, રમતમાત્રમાં વત્સાસુર દૈત્યને મારનાર શ્રીગિરિરાજધારી કૃષ્ણ, એ જ મારા પ્રભુ છે. (૩)

સદા ઉદાર અને કંદફલોપહારી શ્રીપ્રભુ :

પુલિન્દદારાહિતશમ્બરારિ
રમાસદોદારદયાપ્રકારી ।
ગોવર્ધને કન્દફલોપહારી
મમ પ્રભુઃ શ્રીગિરિરાજધારી ॥૪॥

અર્થ :

પુલિંદીઓના હિત માટે શંબર નામના દૈત્યને મારનાર, લક્ષ્મીજી ઉપર સદા પરમ દયા કરનારા, ગોવર્ધન પર્વતમાં કંદફળોનું ભોજન કરનારા શ્રીગિરિરાજધારી કૃષ્ણ, એ જ મારા પ્રભુ છે. (૪)

શ્રીયમુનાજી અને શ્રીવૃંદાવનમાં ફરનાર શ્રીપ્રભુ :

કલિન્દજાકૂલદુકૂલહારી
કુમારિકા-કામકલાવિતારી ।

વૃન્દાવને ગોધનવૃન્દચારી
મમ પ્રભુઃ શ્રીગિરિરાજધારી ॥૫॥

અર્થ :

શ્રીયમુનાજીના કિનારે કુમારિકાઓનાં ચીરનું હરણ કરનાર, કામકલાપૂર્વક તેમને સર્વ મનોરથોનું દાન કરનાર, વૃંદાવનમાં ગાયોનાં જૂથને ચરાવનાર શ્રીગિરિરાજધારી કૃષ્ણ, એ જ મારા પ્રભુ છે. (૫)

ઇન્દ્રનો ગર્વ ઉતારનાર શ્રીપ્રભુ :

વ્રજેન્દ્રસર્વાધિકશર્મકારી
મહેન્દ્રગર્વાધિકગર્વહારી ।
વૃન્દાવને કન્દફલોપહારી
મમ પ્રભુઃ શ્રીગિરિરાજધારી ॥૬॥

અર્થ :

શ્રીનંદરાયજીનું સર્વથી અધિક કલ્યાણ કરનાર, ઇન્દ્રના પરમ ગર્વને ઉતારનાર અને વૃંદાવનમાં કંદમૂળ અને ફળો આરોગનાર શ્રીગિરિરાજધારી કૃષ્ણ, એ જ મારા પ્રભુ છે. (૬)

રાસક્રીડાના રસમાં વિહાર કરનારા શ્રીપ્રભુ :

મનઃ કલાનાથ તમોવિદારી
વંશીરવાકારિતતત્કુમારી ।
રાસોત્સવોદ્વેલ્લરસાબ્ધિસારી
મમ પ્રભુઃ શ્રીગિરિરાજધારી ॥૭॥

અર્થ :

મનમાં રહેલા અજ્ઞાનરૂપ અંધકારને દૂર કરનાર, ચન્દ્ર જેવા, બંસીના નાદથી વ્રજકુમારિકાઓને બોલાવનારા, રાસમહોત્સવમાં ઊછળી રહેલા રસના સાગરમાં વિહાર કરતા શ્રીગિરિરાજધારી કૃષ્ણ, એ જ મારા પ્રભુ છે.

સરખી ચાલે ચાલનાર ને દિવ્ય ફૂલોના હારવાળા શ્રીપ્રભુ :

મત્તાદ્વિપોદ્દામગતાનુકારી
લુંઠત્પ્રસૂનાપ્રદીનહારી ।
રમારસસ્પર્શ કરપ્રસારી
મમ પ્રભુઃ શ્રીગિરિરાજધારી ॥૮॥

અર્થ :

ઉન્મત્ત હાથી જેવી ચાલવાળા, નીચે સુધી ઝૂકી રહેલ ફૂલના દિવ્ય હારવાળા, લક્ષ્મીજીના વક્ષ:સ્થળ ઉપર સ્પર્શ કરવા માટે હાથ લંબાવી રહેલ શ્રીગિરિરાજધારી કૃષ્ણ, એ જ મારા પ્રભુ છે.

॥ઇતિ શ્રીવલ્લભાચાર્યવિરચિતં શ્રીગિરિરાજધાર્યષ્ટકમ્ સમાપ્તમ્॥

શ્રીવલ્લભાચાર્યજીએ રચેલું 'શ્રીગિરિરાજધાર્યષ્ટકમ્' સમાપ્ત થયું.

('સ્મરણાંજલિકા'માંથી સાભાર)

શ્રીગોવર્ધનાષ્ટકમ્

લેખક : ગો.શ્રી દ્વારકેશજી મહારાજ

અનુવાદ : ગો.વા. શાસ્ત્રીજી કાશીરામભાઈ (માંગરોળ)

શ્રીમદ્ વલ્લભદીક્ષિતં વ્રજવધૂભાવેન સમ્પૂરિતમ્ ।
શ્રીમદ્ વિઠ્ઠલદીક્ષિતં ગિરિધરં દામોદરં તત્સુતમ્ ॥
શ્રીમદ્ વિઠ્ઠલરાયમચ્યુતતનું પુત્રૈશ્ચતુર્ભિર્યુતં ।
શ્રીનામંનામમહં કરોમિ સરસં ગોવર્ધનાષ્ટકમ્ ॥૧॥

શ્રીવ્રજવધૂઓના ભાવથી સમ્પૂરિત 'તત્સારભૂતરાસસ્ત્રી-ભાવપૂરિતવિગ્રહઃ' એ શ્રીસર્વોત્તમોક્ત નામાનુસાર શ્રીમદ્ વલ્લભદીક્ષિત શ્રી મહાપ્રભુજી, શ્રીમદ્ વિઠ્ઠલદીક્ષિત શ્રી ગુસાંઈજી, શ્રીગિરિધરજી તેમના પુત્ર શ્રીદામોદરજી, તેમના પુત્ર શ્રી વિઠ્ઠલરાયજી અને તેમના પુત્ર ચાર પુત્રોથી યુક્ત એવા શ્રી અચ્યુતરાયજીને નમી નમીને શ્રી ગોવર્ધન ગિરિરાજના સરસ અષ્ટકને હું કહું છું. (૧)

શોણશ્યામ પિશંગગૌર શબલૈર્નાનાશ્મભિઃ સંયુતં ।
નાના ગુલ્મલતાંકિતૈઃ કુસુમિતૈર્નાના ફલૈઃ શાખિભિઃ ॥
નાનીકુંજ કદમ્બખંડનિકરૈર્નાના ગુહાભિવૃતં ।
શ્રીગોવર્ધનમદ્રિરાજમનિશં સંસેવયામો વયમ્ ॥૨॥

લાલ, પીળા, શ્યામ, ગૌર અને કાબરા રંગના નોખા નાખા પથ્થરોથી સંયુક્ત, ભિન્ન-ભિન્ન ગુલ્મ(છોડ) અને લતાઓથી અંક્તિ કુસુમવાળા, નોખાં નોખાં ફળવાળાં વૃક્ષોથી યુક્ત વિવિધ પ્રકારનાં લતાગૃહો, કદંબવનો અને વિવિધ પ્રકારની ગુફાઓથી વીંટાયેલા એવા પર્વતોના રાજા શ્રી ગોવર્ધનગિરિને અમે સદા સેવીએ છીએ. (૨)

નાના ઘોષ નિતમ્બિની ગણશતૈ ર્નાના વિભૂષામ્બરૈઃ ।
નાના ભક્ત મનોજ્ઞ ગાન નિપુણૈ ર્નાના સુમૈભુષિતૈઃ ॥
નાના નૃત્ય કલા વિભેદ રસિકૈઃ પ્રીતૈ સદા સંવૃતં ।
શ્રીગોવર્ધનમદ્રિરાજમનિશં સંસેવયામો વયમ્ ॥૩॥

ભિન્ન ભિન્ન પ્રકારનાં આભૂષણો અને વસ્ત્રોવાળા, વિવિધ પ્રકારના ભક્તોના મનને પ્રિય લાગે તેવા સંગીતમાં નિપુણ, નાના પ્રકારનાં પુષ્પોથી'વિભૂષિત, ભિન્ન ભિન્ન પ્રકારની નૃત્ય અને કળાના ભેદમાં રસિક, સદા પ્રસન્ન, વિવિધ પ્રકારના વ્રજ પ્રદેશોની વ્રજાંગનાઓના ગણોના સેંકડો યૂથોથી સારી રીતે વીંટાયેલા એવા ગિરિરાજ શ્રી ગોવર્ધન પર્વતનું અમે રૂડી રીતે સદા સેવન કરીએ છીએ. (૩)

નાના ગોપગણૈરલં પ્રમુદિતે ર્ગોચારણે તત્પરૈઃ ।
નાના કલ્પ વિભૂષિતે ર્મુરલિકાનાદેન સમ્મોહિતૈઃ ॥
નાના ક્રીડન સાધનૈ ર્હરિગુણે સંજાત ભાવાન્વિતૈઃ ।
યુક્તં શ્રી ગિરિરાજમદ્ભુતતમં સંસેવયામો વયમ્ ॥૪॥

અત્યંત પ્રસન્ન, ગાયો ચારવામાં તત્પર, વિવિધ પ્રકારનાં આભૂષણોથી શણગારેલ શ્રી પ્રભુની મુરલીના નાદથી મોહ પામેલ, ભિન્ન ભિન્ન ક્રીડાનાં સાધનોવાળા, હરિ ભગવાનના ગુણોથી જેમને સારી રીતે પ્રેમ ઉત્પન્ન થયેલ છે, એવા વિવિધ પ્રકારના ગોપના સમૂહોથી સદા યુક્ત, અતિ અદ્ભૂત શ્રી ગિરિરાજની અમે સારી રીતે સેવા કરીએ છીએ. (૪)

નાનામત્તમયુરનૃત્યરુચિરં જુષ્ટં મયૂરીગણૈઃ ।
કૂજત્કોકિલસારસં મધુકરૈઃ સંપીયમાનં મુદા ॥
દાત્યૂહૌ શુકસારિકા કલરવૈ ર્હંસૈશ્ચકોરૈર્બકૈઃ ।
શ્રીગોવર્ધનમદ્રિનાયકમણિં સંસેવયામો વયમ્ ॥૫॥

વિવિધ પ્રકારના મત્ત મયૂરોનાં નૃત્યોથી સુંદર, મયૂરી (ઢેલ), કોયલ, અને સારસો જેમાં શબ્દ કરે છે, જેની અંદરના ભાગો ભ્રમરોથી સારી રીતે ગવાઈ રહેલા છે, બપૈયા, પોપટ, સારિકાના મધુર શબ્દોથી, હંસો, ચકોર અને બક પક્ષીઓથી યુક્ત પર્વતોના નાયકોમાં મણિતુલ્ય એવા શ્રીગોવર્ધન પર્વતને અમે સ્નેહથી સેવીએ છીએ. (૫)

સિકતં માનસગંગયા વિમલયા શ્રીબ્રહ્મકુંડેન ચ ।
રાધાકૃષ્ણ સુપુષ્પ ગોપ સુરભી ગોવિન્દ ગન્ધર્વકૈઃ ॥
કુંડેનાપ્સરસાં હરૈઃ પશુપતેર્દન્તાવલસ્યાપિ ચ ।
શ્રીગોવર્ધનમદ્રિનાયકમણિં સંસેવયામો વયમ્ ॥૬॥

નિર્મળ એવાં શ્રી માનસીગંગા, બ્રહ્મકુંડ, રાધાકૃષ્ણકુંડ, કુસુમોખર કુંડ, ગોપકુંડ, સુરભિકુંડ, ગોવિંદકુંડ, ગંધર્વકુંડ,

અપ્સરાકુંડ, ઈન્દ્રકુંડ અને ઐરાવતકુંડ : આ કુંડોના જળોથી સિંચાયેલ પર્વતનાયકોના મણિ, શ્રીગોવર્ધન પર્વતને અમે પ્રેમથી સેવીએ છીએ. (૬)

શ્લિષ્ટૈર્હેમલતાભિરદ્‌ ભુતતમૈઃશ્યામૈસ્તમાલૈર્ધવૈઃ ।
નીપૈરિન્દ્રયવૈઃ પલાશવરુણૈર્ન્ય ગ્રોધજંબુદમૈઃ ॥
નિમ્બૈર્ગુગ્ગુલુગોક્ષુરેસ્તુલસિકા દેવ્યાદિભિચ્છાદિતં ।
શ્રીગોવર્ધનમદ્રિનાથમતુલં સંસેવયામો વયમ્ ॥૭॥

કનકકલતાઓથી ભેટાયેલ, અતિ અદ્‌ભૂત, સુંદર તાલનાં વૃક્ષો, ધવવૃક્ષો, કદંબો, ઈન્દ્રયવો, ખાખરાઓ, વરુણવૃક્ષો, વડો, પીંપળાઓ, લીમડાઓ, ગુગ્ગુલ, ગોખરુનાં વૃક્ષો, તુલસી, ખજૂર વગેરેનાં વૃક્ષોથી ઢંકાયેલ, અતુલ, પર્વતોના નાથ શ્રીગોવર્ધન પર્વતની અમે સારી રીતે સેવા કરીએ છીએ. (૭)

શ્રીકૃષ્ણેન કરે અંગુલીષુ ચ ધૃતં બંસીસ્વરે રોપિતં ।
ગોપૈર્યષ્ટિરાભિરાભૃતં વ્રજજનૈ ર્ગોપગોપીશ્રિતમ્ ॥
શક્રસ્યાખિલ ગર્વભેદનપરં નન્દાદિભિઃ સંસ્તુતં ।
શ્રીગોવર્ધનમદ્રિમદ્‌ભુતતમં સંસેવયામો વયમ્ ॥૮॥

શ્રીકૃષ્ણ ભગવાને શ્રીહસ્તની આંગળીઓ પર બંસીના સ્વરમાં ધારણ કરેલ, ગોપોએ અને વ્રજવાસીઓએ લાકડીઓથી ધારણ કરેલ, ગોવૃન્દ, ગોપો અને ગોપીજનોના આશ્રિત, ઈન્દ્રના સંપૂર્ણ ગર્વનો નાશ કરનાર, નન્દાદિ ગોપાલોથી સારી રીતે સ્તુતિ કરાયેલ અતિ અદ્‌ભૂત એવા શ્રી ગોવર્ધન પર્વતને અમે સારી રીતે સેવીએ છીએ. (૮)

શ્રીગોવર્ધનનાથ સદ્મવિલસત્સપ્તધ્વજૈ મંડિતં ।
શ્રીગોવર્ધનનાથ હસ્તલિખિતૈરવ્યકતવર્ણૈર્યુતમ્ ॥
શ્રીગોવર્ધનનાથ હસ્તચરણાદ્યવ્યક્ત ચિન્હાંચિતં ।
શ્રીગોવર્ધનમદ્રિનાથમનિશં સંસેવયામો વયમ્ ॥૯॥

શ્રીગોવર્ધનનાથજીના મંદિર ઉપર શોભિત એવી સપ્ત ધ્વજાઓથી મંડિત, શ્રીગોવર્ધનનાથજીનાં શ્રીહસ્તથી લખેલ અપ્રસિદ્ધિ અક્ષરોથી યુક્ત, શ્રીગોવર્ધનનાથજીના શ્રીહસ્ત તથા શ્રીચરણારવિંદનાં અપ્રસિદ્ધ ચિહ્નોથી સુશોભિત એવા પર્વતોના નાથ શ્રીગોવર્ધન ગિરિરાજજીને અમે સદા ભલીભાંતિ સેવીએ છીએ. (૯)

યો નિત્યંપ્રપઠેદિદં નિયમતો ગોવર્ધનસ્યાષ્ટકં ।
તસ્ય શ્રીગિરિરાજ પર્વતધરસ્તુષ્યેત્ સદાઽસંશયમ્ ॥
શ્રીમદ્‌વલ્લભ વિઠ્ઠલેશ ગિરિભૃત્પાદારવિંદાશ્રયાત્ ।
શ્રીગોવર્ધનસન્નિષૈ નિવસતિર્નિત્યં ભવેત્સૌખ્યતઃ ॥૧૦॥

નિયમપુરઃસર શ્રીગોવર્ધનપર્વતના આ અષ્ટકનો કોઈ નિત્ય પાઠ કરે, તેના ઉપર શ્રીગોવર્ધનનાથજી સદા પ્રસન્ન થાય, તેમાં સંશય નથી. એટલું જ નહિ પણ, શ્રીમહાપ્રભુજી, શ્રીગુસાંઈજી, અને શ્રીગિરિધરજીના ચરણકમળના આશ્રયથી શ્રીગિરિરાજજીના સન્નિધાનમાં નિરંતર સુખપૂર્વક વાસ થાય. (૧૦)

॥ ઈતિ શ્રી ગોવર્ધનાદ્રિરાજ સેવૈકપરાયણ
શ્રીમદ્ વલ્લભવંશોત્પન્ન શ્રીમથુરાનાથસૂરિસુનુ
શ્રી દ્વારકેશ વિરચિતં ગોવર્ધનાષ્ટકં સંપૂર્ણમ્ ॥

શ્રીગિરિરાજ નામાવલી

શ્રીગિરિરાજજીનાં ૧૦૮ નામ

નત્વા શ્રીવલ્લાચાર્યાન્ પ્રભૂન્ શ્રીવિઠ્ઠલેશ્વરાન્ ।
નામાવલિ પ્રવક્ષ્યામિ શ્રીમદ્ગોવર્ધનપ્રિયામ્ ॥

૧. શ્રીગોવર્ધનરાયાય નમઃ ।
૨. શ્રીગિરિવરાય નમઃ ।
૩. શ્રીગિરિરાજાય નમઃ ।
૪. ગોગોપગોપીરક્ષકાય નમઃ ।
૫. શ્રીકૃષ્ણાતપત્રાય નમઃ ।
૬. નંદાદિકૃતપ્રદક્ષિણાય નમઃ ।
૭. શ્રીમન્નવનીતપ્રિયપૂજિતાય નમઃ ।
૮. માનસીગંગાજલસ્નાપિતાય નમઃ ।
૯. શ્વેતગોદુગ્ધસ્નાપિતાય નમઃ ।
૧૦. પુનર્ગંગાજલપ્રક્ષાલિતાય નમઃ ।
૧૧. ચંદનચર્ચિતાય નમઃ ।
૧૨. કૃતકુંકુમતિલકાય નમઃ ।
૧૩. પીતાક્ષતશોભિતમાલાય નમઃ ।
૧૪. શોભિતપીતાંબરવપુષે નમઃ ।
૧૫. ધૃતનાનાકુસુમસ્રજે નમઃ ।
૧૬. હરિદ્રાક્તહસ્તાંકિતાય નમઃ ।
૧૭. અંગીકૃતધૂપદીપાય નમઃ ।

૧૮. ચતુર્દિગ્ઘૃતદીપસમૂહાય નમઃ ।
૧૯. પકવાન્નભોજનપરાય નમઃ ।
૨૦. ધન્યાર્પિતાંઘ્રિતુલસીનવદામ્ને નમઃ ।
૨૧. કૃતશંખોદકપ્રોક્ષણાય નમઃ ।
૨૨. પીતશ્રીયમુનાજલાય નમઃ ।
૨૩. કૃતશ્રીયમુનાજલાચમનાય નમઃ ।
૨૪. વસ્ત્રપ્રોંછિતમુખાંબુજાય નમઃ ।
૨૫. ચર્વિતતાંબૂલયુગલાય નમઃ ।
૨૬. ઉત્તારતારાત્રિકાય નમઃ ।
૨૭. દત્તગોપાલભાલતિલકાય નમઃ ।
૨૮. સર્વેભ્યોદત્તપકવાન્નભોજનાય નમઃ ।
૨૯. ગોપાલશિરોબદ્ધવસનાય નમઃ ।
૩૦. ગોપાલપૃષ્ઠકુંકુમારક્તહસ્તાંકનાય નમઃ ।
૩૧. કારિતગોક્રીડનાય નમઃ ।
૩૨. શ્રીકૃષ્ણાન્યતમરૂપાય નમઃ ।
૩૩. ગોપવિશ્રંભણગતાય નમઃ ।
૩૪. પૂરિતાન્નકૂટાય નમઃ ।
૩૫. બૃહદ્વપુષે નમઃ ।
૩૬. પ્રકટિતસહસ્રભુજાય નમઃ ।
૩૭. અંગીકૃતવિવિધવ્યંજનાય નમઃ ।
૩૮. જક્ષિતભૂરિબલયે નમઃ ।
૩૯. પ્રસારિતબાહવે નમઃ ।

૪૦. ગૃહીતદૂરસ્થિતબલયે નમઃ ।
૪૧. પીતપાનકાય નમઃ ।
૪૨. ધોતમખહસ્તાંબુજાય નમઃ ।
૪૩. મુખવસનપ્રોંછિતાર્દ્રાંગાય નમઃ ।
૪૪. ગૃહીતતાંબૂલવૃંદાય નમઃ ।
૪૫. સર્વદુષ્ટાન્નકૂટભુજે નમઃ ।
૪૬. શિરોધૃતપીતદુકૂલાય નમઃ ।
૪૭. કંઠશોભિતમૌક્તિમાલાસમૂહાય નમઃ ।
૪૮. ધૃતગુંજાપુંજાય નમઃ ।
૪૯. મયૂરપિચ્છધારિણે નમઃ ।
૫૦. લલિતાદર્શિતાય નમઃ ।
૫૧. વ્રજવાસીસંસ્તુતાય નમઃ ।
૫૨. શ્રીકૃષ્ણકૃતપ્રદક્ષિણાય નમઃ ।
૫૩. કૃતાનુગ્રહાય નમઃ ।
૫૪. કામરૂપિણે નમઃ ।
૫૫. કૃતાવજ્ઞજનહંત્રે નમઃ ।
૫૬. સુંદરશુભશરીરાય નમઃ
૫૭. વિશાલનયનાય નમઃ ।
૫૮. ઇંદ્રયાગભોક્ત્રે નમઃ ।
૫૯. આત્મગોશર્મણે નમઃ ।
૬૦. કોપિતમહેન્દ્રાય નમઃ ।
૬૧. તુચ્છીકૃતપુરંદરાય નમઃ ।

૬૨. શક્રપ્રેષિતસાંવર્તકમેઘપશ્યકાય નમઃ ।
૬૩. જલૌઘપ્લાવિતભૂમૌસ્થિતાય નમઃ ।
૬૪. પાકશાસનપીડિતશરણાગતનંદાય નમઃ ।
૬૫. શરણાગતગોપાદિકૃતનુકંપાય નમઃ ।
૬૬. શ્રીકૃષ્ણેચ્છયાવર્તલીલાકૃતાત્મને નમઃ ।
૬૭. શ્રીકૃષ્ણકરપલ્લવોપરિનૃત્યમાનાય નમઃ ।
૬૮. શ્રીકૃષ્ણાંગુલિષુકૃતવિલાસાય નમઃ ।
૬૯. શ્રીકૃષ્ણમુરલીસ્વરસ્થિતાય નમઃ ।
૭૦. ગોકુલત્રાણકારકાય નમઃ ।
૭૧. કૃષ્ણબાહુકૃતચ્છાયાય નમઃ ।
૭૨. સુદર્શનાતપત્રાય નમઃ ।
૭૩. સ્વતલવાસિતવ્રજૌકસે નમઃ ।
૭૪. ત્રાતસ્વસ્થિતપશુમૃગપક્ષિણે નમઃ ।
૭૫. રસિકજનસંસ્તુતાય નમઃ ।
૭૬. પીતવૃષ્ટ્યુદકાય નમઃ ।
૭૭. કોકિલકૂજિતકુંજપુંજાય નમઃ ।
૭૮. ભૃંગાચ્છાદિતપુષ્પિતદ્રુમાય નમઃ ।
૭૯. બર્હિનૃત્યશોભિતાય નમઃ ।
૮૦. પદ્માચ્છાદિતસરોવરવેષ્ટિતાય નમઃ ।
૮૧. સુનિર્ઝરદરીયુતાય નમઃ ।
૮૨. રત્નધાતુમયાય નમઃ ।
૮૩. શ્રીમતે નમઃ ।

૮૪. સુપક્ષીગણસંકુલાય નમઃ ।
૮૫. સપ્તાહમચ્યુતકરસ્થિતાય નમઃ ।
૮૬. ધર્ષિતશક્રસૈન્યાય નમઃ ।
૮૭. પલાયિતસાનુગેન્દ્રનાગાય નમઃ ।
૮૮. બહિઃસ્થાપિતવ્રજજનાય નમઃ ।
૮૯. શ્રીકૃષ્ણવક્ષઃસ્થલોદ્ભવાય નમઃ ।
૯૦. નંદાદિસંસ્તુતાય નમઃ ।
૯૧. શક્રખર્વગર્વભિદે નમઃ ।
૯૨. સુરભીંદ્રાદિકૃતાભિષેકાય નમઃ ।
૯૩. ગોવિંદનામાંકિતાય નમઃ ।
૯૪. સ્થાપિતશ્રીકૃષ્ણહસ્તાંકિતાય નમઃ ।
૯૫. શ્રીકૃષ્ણચરણાંકિતસર્વશરીરાય નમઃ ।
૯૬. હરિદાસવર્યાય નમઃ ।
૯૭. સકલવિધિસાનુગશ્રીકૃષ્ણસેવાઃકૃતયે નમઃ ।
૯૮. બલમોહનહૃદુચિતાય નમઃ ।
૯૯. હર્યર્પિતકંદમૂલફલાય નમઃ ।
૧૦૦. શિલામયસિંહાસનકૃતયે નમઃ ।
૧૦૧. પશવ્યતૃણાચ્છાદિતદેહાય નમઃ ।
૧૦૨. શીતલશિવસલિલવાહિતનિર્ઝરણાય નમઃ ।
૧૦૩. રામકૃષ્ણચરણસ્પર્શપુલકિતકુસુમિદ્રુમાય નમઃ ।
૧૦૪. ગોવિંદદાસાદિગીતકીર્તયે નમઃ ।
૧૦૫. સંપૃષ્ટનંદાદિનામ્ને નમઃ ।

૧૦૬. શૈલોસ્મીતિબ્રુવાણાય નમઃ ।
૧૦૭. મહદ્ભાગ્યવતે નમઃ ।
૧૦૮. કોમલકરોત્થાપિતાય નમઃ ।
૧૦૯. પ્રેમમુદિતગોપિકાવર્ણિતચરિત્રાય નમઃ ।

॥ ઈતિ શ્રીગિરિરાજઅષ્ટોત્તરશતનામાવલી સમાપ્તા ॥

શ્રીગિરિરાજજીનો જપ-ધ્યાન-મંત્ર

- નિત્યના જપ-પાઠના ક્રમમાં નીચેના મંત્રની ઓછામાં ઓછી એક માળા અવશ્ય કરવી.

મંત્ર

''શ્રીહરિદાસવર્ય શ્રીગિરિરાજ ગોવર્ધનાય નમઃ''

- તે કરતાં શ્રીગિરિરાજજીના સ્વરૂપનાં કરેલાં દર્શન અને એમના સ્વરૂપનું મનમાં ધ્યાન ધરવું.
- અનુકૂળતા હોય તો વધુ માળા કરવી.
- આ જપ-ધ્યાન નિષ્કામભાવે કરવું.

શ્રીગિરિરાજજીનાં પદો

પદ : ૧

કોટિકુલ પર્વત શ્રીગિરિરાજ પેં બાર ડારેં ।
બારૌં કોટિ રત્નકોષ એક રત્ન શિલાપેં ॥
શ્રીબ્રજપે છત્ર કિયે સ્યામ નિજરૂપ દિયે ।
છહૉં રસ ભોગ લિયે અન્નકૂટ લીલા પેં ॥
સીતલ નિકુંજ જલ-ફલ-ફૂલ ભ્રમર ગૂંજ ।
ત્રિવિધ બહૈ વાયુ સ્યામ બ્રજબધૂ મિલાપે ॥
ખટઋતુ વિલાસ મહારાસ કંદરામેં સદા ।
યુગલ વિહાર અષ્ટપ્રહર રસઝૂલાપે ॥
- રવજીભાઈ મિસ્ત્રી (વ્રજ) (ધોરાજી)

પદ : ૨

(રાગઃ બિહાગ)

ધનિ હરિદાસવર્ય સુખ-રાસિ ।
નંદનંદન કો પરમ રમન-સ્થલ
ભક્તજનન કે પ્રેમ પ્રકારી ॥૧॥
પૂરન ભાગ્ય પુલિંદીન કે
અકથ કથા ગુન સકલ નિવાસી ।
શ્રીવલ્લવ-વલ્લવી નિત ક્રીડત
'રસિકદાસ' જન દર્શન પ્યાસી ॥૨॥

પદ : ૩

(રાગઃ બિહાગ)

સુખ નિધિ શ્રીગિરિરાજ તરહટી ।
કુંડ-કુંડ જલ અચવત ન્હાવત
પુનિ પુનિ રજમેં લેટી ॥૧॥
ધરત ભોગ બેજર કી રોટી,
ઉપર મેવા ટેટી ।
'રસિકદાસ' જન શ્રીવલ્લભ પદ,
પરમ સકલ દુઃખ મેટી ॥૨॥

પદ : ૪

(રાગઃ બિહાગ)

યહ તુમસો માગૌં ગિરિરાઈ ।
જનમ હિ જનમ તરહટી બસિવોં,
બ્રજરજ તજિ જિય અનત ન જાઈ ॥૧॥
હરિ-સેવા રસ પાન કરૌં,
ઔર શ્રી ભાગવત રસના મુખ ગાઈ ।
'રસિકદાસ' યહ જનકી પ્રતિજ્ઞા,
શ્રીવલ્લભકુલ નિત સિર નાઈ ॥૨॥

પદ : ૫

હૌં હરિદાસવર્ય પેં વારી ।
સીતલ ઝરના ઝરત નિરંતર,
પવન સુગંધ પરમ સુખકારી ॥૧॥
બૃન્દાબન કે પરમ મુકુટમનિ,
ભક્તજનન કે અતિ હિતકારી ।
નંદનંદન ક્રીડત નિસવાસર,
સંગ સોભિત વૃષભાન દુલારી ॥૨॥
નિત શ્રીવલ્લભ વિઠ્ઠલ રાજત,
કોટિકલા પ્રગટ અવતારી ।
ભજનાનંદ દેત નિજ દાસન,
પૂરણ કામ ત્રય તાપ નિવારી ॥૩॥
જે જન ક્ષણ ભર રહત તરહટી,
જાકી કથા કો કહે બિસ્તારી ।
જ્ઞાન બૈરાગ્ય તાકી રજ ચાહત,
સંગ ડોલત હૈ મુક્તિ બિચારી ॥૪॥
પૂરન ભાગ્ય પુલિંદીન કો ભયો,
બિમલ કથા સુક બ્યાસ બિચારી ।
'રસિકદાસ' જન યહ માગત હૈં,
જન્મ જન્મ ઈનકો અનુસારી ॥૫॥

પદ : ૬

ધન્ય ધન્ય હરિદાસ રાઈ ।
સાંનિધ્ય સેવા કરત સકલ અંગ,
તાતેં મોહન જિય ભાઈ ॥૧॥
કંદમૂલ ફલ ભેટ ધરિ,
સિલા સિંઘાસન રુચિર બનાઈ ।
કોમલ તૃણ ગાયન ચરવેકું,
સીતલ જલ કે ઝરના બહાઈ ॥૨॥
બિબિધ કેલિ ક્રીડત સખા સંગ,
છિનુ ઉતરત છિનુ ચઢત હે ધાઈ ।
રામ-કૃષ્ણ કે ચરણ સ્પર્શ કરિ,
પુલકિત રહત સદાઈ ॥૩॥
ઈનકો ભાગ્ય કહા લગિ બરનૌં,
કોમલ કર પેં લિયો હે ઉઠાઈ ।
પ્રેમ મુદિત વ્હૈ કહત ગોપિકા,
'ગોવિન્દ' બલ બલ જાઈ ॥૪॥

પદ : ૭

સવૈયા

સુમિરેતેં અઘ નસાય, પ્રાનનાથ સંગ બસાય,
પુલિંદી યે સાખી ગાય, સબે શાસ્ત્ર બુઝો,
કંદમૂલ કંદરાયેં ઠોર ઠોર શરત ગાય,
લતાદ્રુમ સુખ છાય, કેકી પિક પૂજો.
મઘબા મન રહ્યો ખિસ્યાય, બ્રજજનપેં છત્ર છાય,
શ્રીમુખ કહિયે સુનાથ, ઔર નહીં દૂજો,
ઐસો હરિદાસરાય, એક રચના કહી ન જાય,
જા કો શ્રીઠાકુરને ઠાકુર કરી પૂજો.

પદ : ૮

સવૈયા

શ્રીગોવર્ધન હૈ સબ કો ધન,
હરિ કોં મમ મત આપુ પૂજાયો,
મઘબા કોપ કિયો બ્રજ ઉપર,
વૃષ્ટિ નિવારન છત્ર વ્હૈ આયો.
બરને હરિદાસન મેં વર્ય,
પ્રેમ પુલકિ બ્રજભક્ત સરાયો,
દેખ્યો સુન્યો નહિ ઐસો દયાલ,
બિનુ સાધન ફલ પુલિંદીન પાયો.

પદ : ૯

રાગઃ બિહાગ

ચલો શ્રીગોવર્ધન કી ગૈલ ।
જહાં બિરાજત શ્રીવલ્લભ પ્રભુ કુંજ કંદરા મહલ ॥૧॥
જાકી કૃપા પુલિન્દિની પૂરન સો જસ જગતમેં ફૈલ ।
'રસિક'દાસ જન યહ માંગત હૌં સખી ભાવ કોટિ દલ ॥૨॥

પદ : ૧૦

(રાગઃ બિહાગ)

ચલો ગોવર્ધન મેં બસિયે ।
જહાં ઉત્સવ સહિત બિરાજત પ્રિય,
નિત પ્રેમ ફંદ મેં ફસિયે ॥૧॥
મહા અયોગ્યકું દેત યોગ્યતા,
અતિ કરુણા રસ રસિયે ।
'રસિક'દાસ જન શ્રીવલ્લભજૂ કે,
ઉર કર ચરન પરસિયે ॥૨॥

પદ : ૧૧

રાગ : બિહાગ

તરહટી શ્રીગોવર્ધન કી રહિયે ।
નિત પ્રતિ શ્રીમદનગોપાલલાલકે ચરનકમલ ચિત્ત લહિયે ॥૧॥
તન પુલકિત બ્રજરજમેં લોટત, ગોવિંદકુંડમેં ન્હાઈયે ।
'રસિક' પ્રીતમ હિત ચિત કી બાતેં, શ્રીગિરિધારીજી સોં કહિયે ॥૨॥

પદ : ૧૨

લલિત બ્રજદેશ ગિરિરાજ રાજે ।
ઘોષસિમંતિની સંગ ગિરિવરધરન,
કરત નિત્ય કેલિ ત્હાં કામ લાજે ॥૧॥
ત્રિવિધ પવન સંચરે, સુખદ ઝરનાં ઝરે,
લલિત સૌરભ સરસ મધુપ ગાજે ।
લલિત તરુ ફૂલ ફલ ફલિત ખટઋતુ,
સદા **‘ચતુર્ભુજદાસ’** ગિરિધર સમાજે ॥૨॥

પદ : ૧૩

યહ તુમ સોં માંગૌં દંડોતી ।
શ્રીગિરિરાજ તરહટી બસિવૌ નિત,
નિરખૌં શ્રીવલ્લભ ગોતી ॥૧॥
નિજ મુખ અમલ છોંકર તર,
હરિદાસ સંગ પ્રેમ ઉદ્યોતી ।
‘રસિકદાસ’ જન કી યહ પ્રતિજ્ઞા,
હંસા માનસરોવર મોતી ॥૨॥

શ્રીગિરિરાજ ચાલીસા

જય હો જગ બંદિત ગિરિરાજા ।
બ્રજ મણ્ડલ કે શ્રી મહારાજા ॥
વિષ્ણુ રૂપ તુમ હો અવતારી ।
સુન્દરતા પૈ જગ બલિહારી ॥
સ્વર્ણ શિખર અતિ શોભા પાવૈં ।
સુર-મુનિગણ દરશન કું આવૈં ॥
શાંત કંદરા સ્વર્ગ સમાના ।
જહાઁ તપસ્વી ધરતે ધ્યાના ॥
દ્રોણગિરિ કે તુમ યુવરાજા ।
ભક્તન કે સાધૌ હૌ કાજા ॥
મુનિ પુલસ્ત્ય જી કે મન ભાયે ।
જોર વિનય કર તુમ કૂં લાયે ॥
મુનિવર સંગ જબ બ્રજ મેં આયે ।
લખિ બ્રજભૂમિ યહાં ઠહરાયે ॥
વિષ્ણુ - ધામ ગૌલોક સુહાવન ।
યમુના ગોવર્દ્ધન વૃન્દાવન ॥

દેવ દેખિ મન મેં લલચાયે ।
બાસ કરન બહુ રૂપ બનાયે ॥
કોઉ વાનર કોઉ મૃગ કે રૂપા ।
કોઉ વૃક્ષ કોઉ લતા સ્વરૂપા ॥
આનંદ લેં ગોલોક ધામ કે ।
પરમ ઉપાસક રૂપ - નામ કે ॥
દ્વાપર અંત ભયે અવતારી ।
કૃષ્ણચંદ્ર આનંદ મુરારી ॥
મહિમા તુમ્હારી કૃષ્ણ બખાની ।
પૂજા કરિબે કી મન ઠાની ॥
બ્રજવાસી સબ લિયે બુલાઈ ।
ગોવર્દ્ધન પૂજા કરવાઈ ॥
પૂજન કૂં વ્યંજન બનવાયે ।
બ્રજ - વાસી ઘર ઘર તેં લાયે ॥
ગ્વાલ - બાલ મિલિ પૂજા કીની ।
સહસ્ર ભુજા તુમને કર લીની ॥
સ્વયં પ્રકટ હો કૃષ્ણ પુજાવેં ।
માઁગ-માઁગ કે ભોજન પાવેં ॥

લખિ નર-નારી મન હરષાવેં ।
જૈ જૈ જૈ ગિરિવર ગુણ ગાવેં ॥
દેવરાજ મન મેં રિસિયાએ ।
નષ્ટ કરન બ્રજ મેઘ બુલાએ ॥
છાયા કર બ્રજ લિયૌ બચાઈ ।
એકઉ બુઁદ ન નીચે આઈ ॥
સાત દિવસ ભઈ બરખા ભારી ।
થકે મેઘ ભારી જલ-ધારી ॥
કૃષ્ણચંદ્ર નેં નખ પૈ ધારે ।
નમો નમો બ્રજ કે રખવારે ॥
કર અભિમાન થકે સુરરાઈ ।
ક્ષમા માઁગ પુનિ સ્તુતિ ગાઈ ।
ત્રાહિમામ મૈં શરણ તિહારી ॥
ક્ષમા કરૌ પ્રભુ ચુક હમારી ॥
બાર-બાર બિનતી અતિ કીની ।
સાત કોસ પરિકમ્મા દીની ॥
સઁગ સુરભી એરાવત લાયે ।
હાથ જોડ કર ભેંટ ગહાયે ॥

અભયદાન પા ઈન્દ્ર સિહાયે ।
કરિ પ્રણામ નિજ લોક સિધાયે ॥
જો યહ કથા સુનેં, ચિત્ત લાવેં ।
અન્ત સમય સુરપતિ પદ પાવેં ॥
ગોવર્દ્ધન હૈ નામ તિહારૌ ।
કરતે ભકતન કૌ નિસ્તારૌ ॥
જો નર તુમ્હારે દર્શન પાવેં ।
તિનકે દુઃખ દૂર હ્વૈ જાવેં ॥
કુન્ડન મેં જો કરેં આચમન ।
ધન્ય- ધન્ય વહ માનવ જીવન ॥
માનસી ગંગા મેં જો નહાવેં ।
સીધે સ્વર્ગ લોક કૂં જાવેં ॥
દૂધ ચઢા જો ભોગ લગાવેં ।
આધિ વ્યાધિ તેહિ પાસ ન આવેં ॥
જલ, ફલ, તુલસી-પત્ર ચઢાવેં ।
મન-વાઁછિત ફલ નિશ્ચય પાવેં ॥
જો નર દેત દૂધ કી ધારા ।
ભરૌ રહૈ તાકૌ ભંડારા ॥

કરેં જાગરણ જો નર કોઈ ।
દુઃખ-દરિદ્ર-ભય તાહિ ન હોઈ ॥
શ્યામ શિલામય નિજ જન ત્રાતા ।
ભક્તિ-મુક્તિ સરબસ કે દાતા ॥
પુત્રહીન જો તુમ કૂં ધ્યાવૈ ।
તાકૂં પુત્ર-પ્રાપ્તિ હ્વૈ જાવૈ ॥
દંડૌતી પરિકમ્મા કરહીં ।
તે સહજહીં ભવસાગર તરહીં ॥
કલિ મેં તુમ સમ દેવ ન દૂજા ।
સુર નર મુનિ સબ કરતે પૂજા ॥

શ્રીગોવર્ધનપૂજાનું પદ

(રાગ : સારંગ)

બડડેનકો આગેં દે ગિરિધર
શ્રીગોવર્ધન પૂજન આવત,
માનસી ગંગાજલ ન્હવાઈકેં
પાછે દૂધ ધોરીકો નાવત.

બહોરિ પખાર અરગજા-ચર્ચિત
ધૂપદીપ બહુ ભોગ ધરાવત,
દે બીરા આરતી કરત હૈં
વ્રજભામિની મિલ મંગલ ગાવત.

ટેર ગ્વાલ ભાજન ભર દેકેં
પીઠ થાપ શિરપેચ બંધાવત,
'ચતુર્ભુજ'પ્રભુ ગિરિધર અબ યહ બ્રજ,
યુગયુગ રાજ કરો મનભાવત.

શ્રીગોવર્ધનપૂજાનું પદ

ભાવાર્થ :

પ્રભુ શ્રી ગિરિધરલાલ વ્રજમંડળના વડીલ જનોને આગળ રાખી શ્રીગોવર્ધનની પૂજા કરવા પધારે છે. પ્રથમ માનસી ગંગાના જળથી અને પછી કપિલા ગાયના દૂધથી નવડાવે છે. પછી બરાબર પ્રક્ષાલન કરી અરગજાનો લેપ કરે છે. ધૂપ-દીપ-નૈવેદ્ય ધરાવે છે. આમ સામગ્રી ધરાવી, બીડાં આરોગાવી શ્રીગોવર્ધનની આરતી કરે છે, ત્યારે વ્રજાંગનાઓ મંગલ ગીત ગાય છે.

વળી, ગોપબાલોને બોલાવી, પ્રસાદથી એમનાં પાત્રો ભરી દઈ, તેમની પીઠ થાબડી શિરપેચ બંધાવી સન્માન કરે છે. ચતુર્ભુજદાસ કહે છે, હે શ્રીગિરિધરપ્રભુ! હવે આપ આ વ્રજમાં જ, યુગોયુગો સુધી મનવાંછિત રીતે રાજ્ય કરો. (સ્થિર થઈને બિરાજો)

શ્રીગિરિરાજજીની આરતી

ૐ જય જય જય ગિરિરાજ, સ્વામી જય જય જય ગિરિરાજ ।
સંકટ મેં તુમ રાખૌ, નિજ ભક્તન કી લાજ ।। ૐ જય.
ઈન્દ્રાદિક સબ સુર મિલ તુમ્હારૌં ધ્યાન ધરૈં,
રિષિ મુનિજય યશ ગાવેં, તે ભવસિંધુ તરૈં ।।૧।। ૐ જય.
સુન્દર રૂપ તુમ્હારૌ શ્યામ સિલા સોહેં ।
બન ઉપબન લખિ-લખિ કેં ભક્તન મન મોહેં ।।૨।। ૐ જય.
મધ્ય માનસી ગઙ્ગા કલિ કે મલ હરની ।
તાપૈ દીપ જલાવેં ઉતરેં બૈતરની ।।૩।। ૐ જય.
નવલ અપ્સરા કુણ્ડ સુહાવન-પાવન સુખકારી ।
બાયેં રાધા-કુંડ નહાવેં મહા પાપહારી ।।૪।। ૐ જય.
તુમ્હી મુક્તિ કે દાતા કલિયુગ મેં સ્વામી ।
દીનન કે હો રક્ષક પ્રભુ અન્તરયામી ।।૫।। ૐ જય.
હમ હૈં શરણ તુમ્હારી ગિરિવર ગિરધારી ।
દેવકીનંદન કૃપા કરો હે ભક્તન હિતકારી ।। ૬।। ૐ જય.
જો નર દે પરિકમ્મા પૂજન પાઠ કરેં ।
ગાવેં નિત્ય આરતી પુનિ નહિં જનમ ધરેં ।।૭।। ૐ જય.

■

અહો ગોવર્ધનઃ સાક્ષાત્
ગિરિરાજો હરિપ્રિયઃ ।
તત્સમાનં ન તીર્થં હિ
વિદ્યતે ભૂતલે દિવિ ॥

(ગર્ગસંહિતા)

અહો! શ્રીગોવર્ધન સાક્ષાત છે. તેઓ પર્વતોના રાજા અને શ્રીહરિને પ્રિય છે. તેમના સમાન કોઈ તીર્થ પૃથ્વી કે સ્વર્ગમાં નથી.

◆

હંતાયમદ્રિરબલા હરિદાસવર્યો
યત્ રામકૃષ્ણચરણસ્પર્શપ્રમોદઃ ।
માનં તનોતિ સહ ગોગણયોસ્તયોર્યત્
પાનીય સુયવસ કંદરકંદ મૂલૈઃ ॥

(વેણુગીત - શ્રીભાગવત)

આ હરિદાસવર્ય ગોવર્ધન પર્વતને ધન્ય છે. તેઓ શ્રીરામકૃષ્ણના ચરણસ્પર્શથી પ્રસન્ન છે. તેઓ જળ, કંદ, ફળ, ઘાસ, સામગ્રી, કંદરા સિદ્ધ કરી રાખીને શ્રીઠાકોરજીના સાન્નિધ્યમાં સમર્પિત ભાવથી રહી, શ્રીઠાકોરજીની અને તેમનાં ગ્વાલ-ગાયોની સદા સેવા કરે છે.